

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

55 215 01 Hangszerkészítő és -javító Orgonaépítő szakmairány

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Szakmai elméleti feladatok

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)
A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 20%

A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételait a 000025/2017 – 5520 számon kiadom.

Jóváhagyta:

Borosán Beáta
Borosán Beáta
főosztályvezető-helyettes

MÁSOLAT

Az eredeti okirattal mindenben megegyező hiteles másolat.

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Érvényes: 2017 03. 24-től

Szakképesítés-ráépülés: 55 215 01 Hangszerkészítő és -javító Orgonaépítő szakmairány
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Szakmai elméleti feladatok

A vizsgafeladat ismertetése: A hangszerkészítő és -javító (orgonaépítő) szakmával kapcsolatos témakörök részletes szóbeli kifejtése; a ráépülő szintnek megfelelően. Az akusztikai mérés-sorozat megvitatása.

A tételekhez segédeszköz nem használható.

A feladatsor első részében található 1-15-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd a lapokat pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.
A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

- 1. Beszéljen a játékasztal billentyűzeteiről és azok kapcsolatáról, valamint a hangterjedelemről! Vázolja a hangmagasság és a lábszám, valamint a részhangok és a lábszám kapcsolatát!**

- 2. Hasonlítsa össze a kúpláda rendszerű és a csúszkaláda rendszerű orgona szélellátását! Melyek a fúvórendszer kialakításának alapvető szempontjai, követelményei?**

- 3. Milyen alapvető szempontok és szabályok határozzák meg a szellőző méreteit egy elektromos kúpláda tervezésekor? Mi határozza meg egy kúpláda minimális méreteit? Mondja el a diszpozíciótervezés fontosabb szabályait!**

- 4. Beszéljen a történeti értékű orgonák restaurálásának alapelveiről! Mondja el a régi orgonák restaurálási alapszabályait és alapproblémáit, e hangszerek mindennapi használatának tükrében!**

- 5. Milyen kapcsolatban van a sípmenzúra és a hangzás? Principálok, fuvolák, vonósok méretezése, egymáshoz való viszonyuk. Beszéljen az ajakszélesség, a felvágás magassága és a különböző szakállfélék jelentőségéről!**

- 6. Bekapcsolt regiszter mellett egy síp magától szól az orgonában. Hogyan azonosítja a hiba forrását? Mondja el a hibakeresés lépéseit a pneumatikus kúpláda, a pneumatikus tasniláda, a mechanikus csúszkaláda esetében!**

7. Az orgona karbantartása. Beszéljen a rendszeres (évenkénti) karbantartás jelentőségéről, tartalmáról! Mi a generáltisztítás menete, milyen időközönként esedékes az általános szakmai gyakorlat szerint?

Részletezze a szálló por lerakódásának hatásait a sípok intonációjára és hangolására, a korrekció gyakorlati lehetőségeit és határát!

8. Beszéljen az orgonahang dinamikai jellegzetességeiről! A billentés dinamikai eszköztára a különböző traktúrák esetében. Fejtse ki a crescendo-decrescendo hatás megoldásait, szerkezeti háttérét az orgonaépítészetben!

- 9. Beszéljen a mechanikus traktúra tulajdonságairól, a szabályozás menetéről (direkt, kopulák)! Határozza meg a szeleprúgó feladatát! Magyarozza el a rugóerő és a druckpunkt összefüggéseit!**

- 10. Sorolja fel és jellemezze az ajaksípok és nyelvcsipok hangolhatósági tulajdonságait! Mi a hőmérséklet-változás okozta viszonylagos elhangolódás elméleti háttere, milyen korrekciót alkalmazhat a gyakorlatban?**

11. Mit nevez a szakma összeszólásnak? Hogyan azonosítja a jelenséget? Milyen okokat és javítási módokat ismer a csúszkaláda esetében?

12. Beszéljen a pedál klaviatúra és a manuál klaviatúra térbeli viszonyáról, a szakmában kialakult hagyományokról! Milyen játékasztal méretezési szabványokat ismer?

Szakképesítés-ráépülés: 55 215 01 Hangszerkészítő és -javító Orgonaépítő szakmairány
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Szakmai elméleti feladatok

13. Beszéljen a regiszterekre vonatkozó csoportkapcsolók, kollektívák, kombinációk fejlődéséről a kezdetektől napjainkig! Részletezze az elektronikus setzer-kombináció előnyeit, hátrányait!

Szakképesítés-ráépülés: 55 215 01 Hangszerkészítő és -javító Orgonaépítő szakmairány
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Szakmai elméleti feladatok

14. Beszéljen a traktúrarendszerek lehetőségeiről, problémáiról és korlátairól (konstrukció, beszabályozás, újítások)! Vegyes traktúrák.

- 15. Nevezze meg az orgona legfontosabb részegységeit! Magyarázza meg a működésben betöltött szerepüket, egymáshoz való viszonyukat! A különböző építésmódoknak milyen az orgonahangra gyakorolt hatása a stílus és esztétika tükrében?**

AZ ÉRTÉKELEÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

- 1. Beszéljen a játékasztal billentyűzeteiről és azok kapcsolatáról, valamint a hangterjedelemtől! Vázolja a hangmagasság és a lábszám, valamint a részhangok és a lábszám kapcsolatát!**

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A játékasztal, klaviatúra, billentyűzet, manuálok
- Történeti fejlődésük
- A hangterjedelelem, hangmagasság, lábszám és egyéb összefüggések részletes bemutatása
- A felhangrendszer

2. Hasonlítsa össze a kúpláda rendszerű és a csúszkaláda rendszerű orgona szélellátását! Melyek a fűvórendszer kialakításának alapvető szempontjai, követelményei?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A szélellátás különböző rendszerekben
- A fűvórendszer konstrukciós szempontjai, követelményei – magas szintű kifejtés
- A hangszertervezés alapjai

- 3. Milyen alapvető szempontok és szabályok határozzák meg a szelláda méreteit egy elektromos kúpláda tervezésekor? Mi határozza meg egy kúpláda minimális méreteit? Mondja el a diszpozíciótervezés fontosabb szabályait!**

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A kúpládatervezés: a szabályok, szempontok részletes ismertetése
- A méretezés szempontjai – részletes bemutatás
- A diszpozíciótervezés
- A hangszertervezés alapjai

4. Beszéljen a történeti értékű orgonák restaurálásának alapelveiről! Mondja el a régi orgonák restaurálási alapszabályait és alapproblémáit, e hangszerek mindennapi használatának tükrében!

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Hangszertörténeti, hangszerezstétikai összefüggések
- A műemlékvédelem és a restaurálás szabályai, összefüggései, a kérdésben foglalt témakör magas szintű kifejtése
- Ellentmondások elemzése

5. Milyen kapcsolatban van a sípmenzúra és a hangzás? Principálok, fuvolák, vonások méretezése, egymáshoz való viszonyuk. Beszéljen az ajakszélesség, a felvágás magassága és a különböző szakállfélék jelentőségéről!

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Az akusztikai és hangszer szerkezeti összefüggések ismertetése, a kérdésben foglalt témakör magas szintű kifejtése
- A menzúraszámítás alapjai, a sípmenzúra, a méretezés és a hangzás kapcsolódásai

- 6. Bekapcsolt regiszter mellett egy síp magától szól az orgonában. Hogyan azonosítja a hiba forrását? Mondja el a hibakeresés lépéseit a pneumatikus kúpláda, a pneumatikus tasniláda, a mechanikus csúszkaláda esetében!**

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Hibamegállapítás, diagnosztika
- Az akusztikai és hangszerszerkezeti összefüggések ismertetése a kérdésben foglaltak szerint

7. Az orgona karbantartása. Beszéljen a rendszeres (évenkénti) karbantartás jelentőségéről, tartalmáról! Mi a generáltisztítás menete, milyen időközönként esedékes az általános szakmai gyakorlat szerint?

Részletezze a szálló por lerakódásának hatásait a sípok intonációjára és hangolására, a korrekció gyakorlati lehetőségeit és határát!

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A hangszer szerkezet és a rendszeres karbantartás összefüggéseinek részletezése, az általános szakmai gyakorlat bemutatása a kérdés témakörei szerint
- Tisztítás, karbantartás
- Intonálás
- Hangoláselmélet

8. Beszéljen az orgonahang dinamikai jellegzetességeiről! A billentés dinamikai eszköztára a különböző traktúrák esetében. Fejtse ki a crescendo-decrescendo hatás megoldásait, szerkezeti háttérét az orgonaépítészetben!

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A billentés és az egyes traktúrafajták dinamikai összefüggései: akusztikai, játéktechnikai és hangszer szerkezeti összefüggések, a kérdésben foglalt témakör magas szintű kifejtése
- Akusztikai alapok
- Hangzásváltóztatási lehetőségek

9. Beszéljen a mechanikus traktúra tulajdonságairól, a szabályozás menetéről (direkt, kopulák)! Határozza meg a szeleprúgó feladatát! Magyarázza el a rugóerő és a druckpunkt összefüggéseit!

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A mechanikus traktúra szabályozási tudnivalói, rugók és rugóerő: a mechanikai tulajdonságok részletes ismertetése a kérdésben foglalt témakörnek megfelelően, az orgona felépítésének és működésének alapos ismerete
- A druckpunkt összefüggései
- A billentés jellemzői

**10. Sorolja fel és jellemezze az ajaksípok és nyelvcsípok hangolhatósági tulajdonságait!
Mi a hőmérséklet-változás okozta viszonylagos elhangolódás elméleti háttere,
milyen korrekciót alkalmazhat a gyakorlatban?**

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A csípok hangolhatósága
- A klímaváltozás hatásai: az elmélet és a gyakorlat összefüggései az elhangolódás kérdéseiben
- Hangoláselmélet

11. Mit nevez a szakma összeszólásnak? Hogyan azonosítja a jelenséget? Milyen okokat és javítási módokat ismer a csúszkaláda esetében?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Az összeszólás – fogalmi értelmezésAz akusztikai és hangszer szerkezeti összefüggések ismertetése
- Hibamegállapítás, a csúszkaláda-javítás lehetőségei

12. Beszéljen a pedál klaviatúra és a manuál klaviatúra térbeli viszonyáról, a szakmában kialakult hagyományokról! Milyen játékasztal méretezési szabványokat ismer?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A klaviatúrák térbeli elhelyezkedése
- Hagyományok, méretezések
- A játszhatóság és hangszer szerkezeti összefüggések kifejtése
- A hangszertervezés alapjai

13. Beszéljen a regiszterekre vonatkozó csoportkapcsolók, kollektívák, kombinációk fejlődéséről a kezdetektől napjainkig! Részletezze az elektronikus setzer-kombináció előnyeit, hátrányait!

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A regiszterekre vonatkozó mechanikai és elektronikai megoldások és hangszer szerkezeti összefüggések ismertetése
- Fejlődéstörténet
- Az elektronikus setzer-kombináció lehetőségei

**14. Beszéljen a traktúrendszer lehetségeiről, problémáiról és korlátairól
(konstrukció, beszabályozás, újítások)! Vegyes traktúrák.**

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A különböző traktúrendszer és hangszer szerkezeti összefüggések
- Hangszertervezési alapok
- Beszabályozás
- Újítások
- Vegyes traktúrák

15. Nevezze meg az orgona legfontosabb részegységeit! Magyarozza meg a működésben betöltött szerepüket, egymáshoz való viszonyukat! A különböző építésmódoknak milyen az orgonahangra gyakorolt hatása a stílus és esztétika tükrében?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Az orgona legfontosabb részegységei
- A részegységek felépítése, működése egymáshoz való viszonya
- Konstruktív különbségek
- Az orgona felépítésének és működésének alapos ismerete, az akusztikai, a stilisztikai és az esztétikai tényezők, szempontok, a hangszerépítési módok összefüggéseiben

